

Walka z dyskryminacją rasową

Artykuł 21 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (tytuł III „Równość”) zawiera zakaz dyskryminacji ze względu na rasę i pochodzenie etniczne.

Kiedy mamy do czynienia z dyskryminacją?

Dyskryminacja ze względu na pochodzenie rasowe bądź etniczne następuje, gdy osoba jest **traktowana niekorzystnie** (np. panu X odmówiono zatrudnienia ze względu na jego etniczne pochodzenie) **w porównaniu** do tego, jak inne osoby znajdujące się w podobnej sytuacji zostały lub zostałyby potraktowane (np. kobieta, która zarabia mniej niż mężczyzna na tym samym stanowisku pracy); zaś **przyczyną** takiego stanu rzeczy jest pochodzenie rasowe lub etniczne tej osoby.

Dyrektywa w sprawie równości rasowej

Dyrektywa w sprawie równości rasowej wprowadziła istotne zmiany do sposobu zwalczania dyskryminacji rasowej w Unii Europejskiej. Przed jej przyjęciem tylko kilka państw członkowskich UE posiadało szczegółowe przepisy prawne i mechanizmy zakazujące dyskryminację rasową; znacząca większość musiała wprowadzić poważne zmiany w celu spełnienia wymogów tej dyrektywy. Głównym celem Dyrektywy było zaakcentowanie braku przyzwolenia na jakiegokolwiek formy dyskryminacji rasowej lub etnicznej w zakresie:

- **warunków dostępu do zatrudnienia, do prowadzenia działalności na własny rachunek oraz uprawiania zawodu, włączając również kryteria selekcji i warunków rekrutacji, niezależnie od rodzaju działalności i na wszystkich szczeblach hierarchii zawodowej, również w odniesieniu do awansu zawodowego;**
- **dostępu do wszystkich rodzajów i szczebli poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego, doskonalenia i przekwalifikowania pracowników, łącznie ze zdobywaniem praktycznych doświadczeń;**
- **warunków zatrudnienia i pracy, łącznie z warunkami zwalniania i wynagradzania;**
- **wstępowania i działania w organizacjach pracowników lub pracodawców lub jakiegokolwiek organizacji, której członkowie wykonują określony zawód, łącznie z korzyściami jakie dają takie organizacje;**
- **ochrony społecznej, łącznie z zabezpieczeniem społecznym i opieką zdrowotną;**
- **świadczeń społecznych;**
- **edukacji;**
- **dostępu do dóbr i usług oraz dostarczania dóbr i usług publicznie dostępnych, włącznie z zakwaterowaniem.**

VšĮ „Europos žmogaus teisių fondas“ kodas 302562592;

Adresas: Liepkalnio g. 103, LT-02121 Vilnius

Tel. +37069150822; +48222472607, www.efhr.eu; e-mail: efhr@efhr.eu

Internetcalls: login: EFHR (www.internetcalls.com), skype: EFHR-LT

LT38 7300 0101 2476 8047, AB Swedbank

Dlaczego tak ważna jest walka z dyskryminacją rasową?

Uprzedzenia pracodawców lub dostawców usług mogą uniemożliwić pewnym osobom uczestniczenie w życiu społecznym – na przykład utrudniając znalezienie pracy czy wynajęcie mieszkania. Jeśli uprzedzenia są oparte na przynależności rasowej lub etnicznej danej osoby, z życia społecznego mogą być wykluczone całe mniejszości. Członkowie mniejszości etnicznych podlegają zazwyczaj większemu ryzyku bycia bezrobotnym, pracy w ograniczonej liczbie sektorów, takich jak budownictwo czy rolnictwo i mieszkania w gorszych warunkach niż większość społeczeństwa.

Co zawiera dyrektywa?

Przepisy dyrektywy w sprawie równości rasowej przewidują:

- **ochronę przed dyskryminacją rasową w obszarze zatrudnienia, przy korzystaniu z opieki społecznej czy przy zakupie towarów bądź korzystaniu z usług;**
- **umożliwienie ofiarom dyskryminacji składanie skarg**
- **umożliwienie takim podmiotom jak organizacje pozarządowe i związki zawodowe udzielanie pomocy ofiarom dyskryminacji w postępowaniu sądowym (są one odpowiednim miejscem do poszukiwania ‘pierwszej pomocy’ w sprawach związanych z dyskryminacją)**
- **odpowiednią karę dla osób łamiących prawo i dopuszczających się dyskryminacji;**
- **wymóg, by rządy tworzyły specjalne „organy ds. równości” w celu promowania równouprawnienia;**
- **umożliwienie rządowi stworzenia mniejszościom, znajdującym się w gorszej sytuacji, możliwości poprawy ich sytuacji;**
- **zadbanie o to, by wszyscy byli świadomi swoich praw;**
- **zachęcanie pracodawców i związków zawodowych do współpracy w walce z dyskryminacją.**

Jakie są konsekwencje dyskryminacji?

Osobie dyskryminowanej wypłaca się odpowiednie odszkodowanie, które ma na celu zadośćuczynienie poniesionym przez nią szkodom. Osobie oskarżonej o działania dyskryminujące nakazuje się wypłacenie odpowiedniej kwoty poszkodowanemu.

Doświadczyłeś dyskryminacji? Nie bój się:

- **kosztów sądowych** (wiele organizacji pozarządowych, jak np. Europejska Fundacja Praw Człowieka oferuje bezpłatną pomoc w postępowaniu sądowym);
- **Powiedzieć komuś o tym, że jesteś dyskryminowany/a. To właśnie ci, którzy ciebie dyskryminują powinni wstydzić się swoich czynów!;**
- **Bądź świadomy/a swoich praw** (pamiętaj: każdy zasługuje na równe traktowanie; jakkolwiek dyskryminacja powstała na podłożu etnicznym lub rasowym, jest surowo zabroniona!).

PAMIĘTAJ! Bierne przyglądanie się lub zgadzanie się na dyskryminację zarówno wobec Ciebie samego, jak i osób z Twojego otoczenia tylko pogarsza sytuację! **Zamiast biernie się przyglądać - DZIAŁAJ!** Tylko w ten sposób będziesz mógł zapobiec podobnemu traktowaniu w przyszłości!

Gdzie się zwrócić z prośbą o pomoc?

Europejska Fundacja Praw Człowieka oferuje bezpłatną pomoc prawną w sprawach związanych z dyskryminacją. Możliwe jest złożenie skargi zarówno osobiście, w siedzibie Fundacji, jak i przez internet: www.efhr.eu.